Gewenste woorden:

Bronnen

Bewijs | Bruikbaarheid | Betrouwbaarheid | Representativiteit

Tijd & Chronologie

Tijdvak | Periode | Oorzaak | Gevolg | Verandering | Continuïteit | Keerpunt | Katalysator

Standplaatsgebondenheid

Perspectief | Interpretatie | Contextualiseren

Verboden woorden:

Ze | Vroeger | Weet ik niet

2019 | Dit is een product van Jens Lenders en Robbert-Jan Poortvliet, vakdidactici bij Lerarenopleiding Geschiedenis, Fontys Hogescholen, Tilburg.

GESCHIEDENIS

HISTORISCH REDENEREN

In dit boekje zijn belangrijke schema's en stappenplannen opgenomen die je helpen om beter te worden in het schoolvak geschiedenis

Historische vragen stellen

Een **beschrijvende vraag** is een vraag waarin een historische gebeurtenis/ontwikkeling worden beschreven (wie, wat, waar, wanneer of welke).
Een **verklarende vraag** is een vraag waarin naar verbanden, redenen, oorzaken en gevolgen wordt gevraagd (waarom en waardoor).
Een **evaluerende vraag** is een vraag waarin je zelf een keuze moet maken of oordeel moet geven (in hoeverre).

Standplaatsgebondenheid

Iemands denken en handelen wordt bepaald door de tijd en plaats waarin hij leeft. Let op:
- Iemands **persoonlijke omstandigheden** (leeftijd, geslacht, religie, etc.)
- Iemands **sociale positie** (arm, rijk, machtig of niet, autochtoon of allochtoon, etc.)
- **De tijd** waarin iemand leeft (economische crisis, dictatuur, democratie, etc.)
- Mogelijk andere motieven, **normen en waarden** in het verleden. En: je eigen normen en waarden!

Betrouwbaarheid

Auteur	Tijd en plaats	Type	Bedoeling
Welke functie had hij?	Is de bron gemaakt in:	Wat voor een soort bron is het	Wil de schrijver informeren, overtuigen, manipuleren, verleiden of is het bewust geschreven?
Was hij een ooggetuige?	- de tijd		
Over welke informatie kon hij	- de omgeving van de gebeurtenis?	(dagboek, brief, krantenartikel, verslag, officieel document)?	
Had hij vooroordelen?			

De representativiteit van een bron hangt af van de vraag die gesteld wordt aan het verleden.
Belangrijke uitgangspunten:
- Geldt de bron voor **één** of **enkele** uitzonderlijke historische situaties, dan is de bron *niet echt* representatief.
- Geldt de bron voor **meer** historische situaties of voor **meer** mensen, dan is de bron *meer* representatief.

Representativiteit

Oorzaak & Gevolg

Een **indirecte oorzaak** is een oorzaak die wel van invloed is geweest, maar die de ontwikkeling of gebeurtenis niet gestart heeft.
De **directe oorzaak** of **aanleiding** is de oorzaak die de ontwikkeling in gang heeft gezet. Zowel gebeurtenissen als omstandigheden kunnen een oorzaak zijn.

Er zijn gevolgen van ontwikkelingen of gebeurtenissen op **korte termijn**, die direct merkbaar zijn, en gevolgen op **lange termijn**, die later pas merkbaar zijn.

Sommige oorzaken en gevolgen waren de **bedoeling** (intentie), andere niet.

Benaderingswijzen

Politiek
Wie heeft de macht en waar is deze op gebaseerd?
Oorlog - Wetten - Bestuur

Sociaal
Welke groepen in de samenleving zijn er?
Standen - Klassen - Sociale piramide

Economisch
Hoe onderhouden mensen zichzelf?
Geld - Handel
Landbouw - Industrie - Diensten

Cultureel
Wat zijn de gebruiken en denkwijzen?
Geloof - Gedachten - Gebruiken - Kunstuitingen